

(Str. 61.) Pa dovolj! Res je tu pa tam kaj takega, česar ne more vsakdo pripoznati; a v obče je vendar slovnica rabna, pregledna, jasna, tako, da je za svoj namen in v tem obsegu dovolj dobra in primerna.

»**Popotnikov koledar za slovenske učitelje.**« 1891. S popolnim imenikom šolskih oblastnij, učiteljskih, ljudskih šol in učiteljskega osebja po Južno Štirskem, Kranjskem, Primorskem in slovenskem delu Koroškega po stanju v začetku šolskega leta 1890/91. V. leto. Sestavil in založil Mihael J. Nerat, nadučitelj in Popotnikov urednik v Mariboru. Maribor. Tisk tiskarne svetega Cirila. — Kakor druga leta ima koledar Popotnikov tudi v V. letniku lično obliko; poleg navadne koledarjeve vsebine tudi praktične stvari, kakor: »Najvažnejši periodični uradni opravki šolskih vodstev itd.« in »Imenik važnejših člankov, ki so priobčeni v »Popotnik«-u. Za gg. učitelje je ta koledar jako pripraven in potreben.

HRVAŠKO SLOVSTVO.

Ni dolgo, odkar so se počeli zanimati evropski narodi za svoje siromašne črne brate v daljni Afriki, hoteč jim prinesiti blagodejno vero Kristusovo, a po njej tudi omiko. V ta namen so ustanovili l. 1885. v sredi tople Afrike veliko Kongo-državo, v ta namen se žrtvuje veliko usmiljenih ljudi, kateri zapusté svojo domovino in hité tje v daljne, neznane kraje, da pomagajo svojim zatiranim in zanemarjenim sobratom. Tudi Hrvati imajo med takimi junaki svoje zastopnike, a najznamenitejši med njimi je izvestno Dragutin Lerman, katerega zahvaljujemo za lepo knjigo, katera slóve: »**Listovi iz Afrike od Dr. Lermana**«, Požežanina člana Stanley-jeve Kongo ekspedicije. Priobčio Jul. Kemf, pučki učitelj u Požegi. Požega. 1891. 8°. Str. 229. Cena 85 kr. — Dr. Lerman se je porodil v Požegi 24. avgusta 1863. Že mlademu trgovskemu pomočniku se mu je porodila želja, da odide v Afriko, za katero so ga navdušile razne knjige o najnovejših afriških preiskavanjih. Vendar zaradi raznih nezdod se mu je izpolnila želja šele l. 1882., ko ga je slavni Stanley, kateri se je napravljal zopet v Afriko, sprejel v svojo družbo. Ondi se je Lerman s svojo vstrajnostjo in odločnostjo večkrat zeló odlikoval, l. 1885. pa se povrnil v domovino. A komaj si je ondí popravil svoje zdravje, vzeli so ga med vojake, in moral je nositi v svoji domovini dve leti puško. Navdušeni afriški popotnik je težko čakal, da sleče vojaško suknjo. L. 1888. se napoti zopet v Afriko. Tu postal je zaradi odličnih zaslug pri ekspediciji na zgornjem Kongu nadzornik najdaljne postaje na Kongu, Stanley Fallsa, a belgijski kralj Leopold II. ga je odlikoval z redom zlate zvezde, kar je redka odlika.

Toda oglejmo si malo omenjeno knjigo! V knjigi je priobčenih osemnajst pisem, katere je Lerman pisal svojemu prijatelju Kemfu; v njih se opisujejo dogodki, katere je doživel Lerman na svojem drugem popotovanju po Afriki. Ti listki ti dadó več, nego na prvi pogled misliš.

V njih se ti opisujejo prav zanimivo in poljudno oni afriški kraji, mesta, naselbine, pripoveduje se nam mnogo zanimivih črtic o afriških narodih, o njih življenju in o njihovih običajih, riše se nam napredek omike v onih zapuščenih krajih, katerim se obeta lepša in boljša bodočnost. Žalostne so bile razmere onih narodov do nedavna, a v kratkih letih se je neverjetno napredovalo. Grda trgovina s sužnji polagoma prestopa, a svetla luč vere Kristusove prinaša vsem bolje čase. Žal, da v onih krajih delujejo za razširjanje krščanstva največ protestantske in angleške misije, ker je katoliških menda razmerno malo.

Knjiga je pisana jako zabavno, takó, da jo bodeš težko odložil, če jo začneš citati. A kar posebno godi tvojemu srcu, to je toplo domovinsko čustvo, katero navdaja mladega, pogumnega popotnika. Pač je istina, da človek začne še-le v tujini ceniti svojo domovino, svoj jezik in narod. Lerman je to svojo ljubezen tudi dejanski pokazal, ker je národnemu hrvaškemu muzeju podaril lepo zbirko redkih etnografskih predmetov, nabranih v Afriki. Knjigo bođe izvestno lepó sprejelo hrvaško čitateljstvo, ker je prva te vrste v hrvaškem slovstvu in ker mu bođe podala v domačem, poljudnem jeziku marsikatero zrnce o onih preiskovanjih, katera sedaj zanimajo ves naobraženi svet. Škoda, da ni knjigi priložen nov, točen zemljevid onih krajev, ker si čitatelj težko pomaga s starimi zemljevidi.

J. — 2.

»**Mythologija Grka i Rimljana.**« Napisao Dr. Otto Seemann, učitelj gimnazije v Essenu. Sa 83 slike. (Prievod s njemačkoga.) Zagreb. Knjižara Dioničke Tiskare. 1890. 8°. Str. 263. Cena gld. 1.60. — O tej krasno opravljeni knjigi ne bodem poročal obširno, ker je le prevod. Naša želja bi bila, da bi imeli v roki izvirno hrvaško delo v taki opravi. Priznati se mora, da izhajajo iz »Dioničke Tiskare« res taka dela, ki so v čast jugoslovanskemu tiskarstvu. V knjigi se nam popisujejo božanstva po navadnem redu: olympski bogovi, bogovi morja in voda, božanstva zemlje in podzemlja, božanstva hiše in rodbine, heroji in razne bajke o pol-bogovih, junakih in njih dogodkih. Slike, katerih je obilo, so res lepo izvršene, seveda z npravnega stališča moramo dvema ugovarjati, ki bi se bile prav lahko namestile z drugimi. Tekst je zanimiv in pripovedovanje prijetno. Torej več ozira na npravno-estetično stran in na mladino, kateri pride knjiga v roke!

»**Andersenove izabrane priče za mladež.**« Ukrašene sa mnogo slika. U Zagrebu. Knjižara Dioničke Tiskare. 1890. 8°. Str. 143. Cena 80 kr. — Tudi ta knjiga je res krasna. Vsebina njena utegne biti našim čitateljem že od drugodi znana. Tudi v slovenskem jeziku imamo Andersenove divne pripovedke, preložil jih je pokojni Erjavec nekoliko. V hrvaškem prevodu jih imamo 20. To vam je torej knjiga za deco! In razne slike dičijo ter pojasnjujejo pripovedovanje. Zato priporočamo radi to knjigo slovenskemu občinstvu, ker je naša slovenska knjižica že pošla.